

The
Lane Kirkland
Scholarship
Program

Biuletyn nr 35

październik 2019

Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda

Drodzy Kirklandyści!

Mamy dobrą wiadomość! **VI Konferencja Absolwentów Programu Kirklanda** odbędzie się już za kilka miesięcy: 21-23 maja 2020 roku.

Podczas tego wydarzenia świętować będziemy 20-lecie powstania Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz jednocześnie 20-lecie uruchomienia naszego Programu. Będzie to okazja do spotkań, wspomnień, rozmów współczesnej sytuacji w regionie i do spaceru po wiosennej Warszawie. Już dziś rezerwujcie sobie czas – niedługo będziemy wysyłać zaproszenia!

W obecnym Biuletynie prezentujemy efekty dwóch elementów obecnej oferty post-stypendialnej, które spotkały się z największym zainteresowaniem w środowisku Kirklandystów – finansowania Waszego udziału w różnych branżowych konferencjach w Polsce oraz wizyt studyjnych „Kirklandyści u Kirklandystów”. W ich ramach z dofinansowania skorzystało ponad 50 absolwentów. Cieszymy się, że tyłu z Was nadal chce się rozwijać i uważa, że Polska może im zaoferować coś ważnego i ciekawego.

Mamy nadzieję, że zainteresują Was też działania i projekty zrealizowane przez zeszłoroczną grupę stypendystów. O wszystkich przeczytacie na łamach Biuletynu. Miłej lektury!

Wasza Redakcja ■

FUNDACJA
LIDERZY
PRZEMIAN

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

Spis treści

- 3** Who is Who – dr inż. Iwona Kuczyńska
- 7** Krasnal Kirklandysta
- 8** Wrocław – miasto spotkań!
- 11** Śniadania z Kulturą
- 15** Kalendarium wydarzeń II semestru roku akademickiego 2018/2019
- 18** Z życia Absolwentów
- 20** Wizyty studyjne „Kirklandyści u Kirklandystów”
- 21** Uniwersytet dla wszystkich
- 25** Zrównoważony rozwój oparty na koncepcji odpowiedzialności społecznej
- 30** II Międzynarodowa konferencja naukowa „Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich”
- 32** Forum Ekonomiczne w Krynicy
- 36** Forum Ekonomiczne Europa-Ukraina

Who is Who

Dr inż. Iwona Kuczyńska

Wybitna specjalistka w zakresie ekologii i technologii gospodarowania odpadami. Studiowała i szkoliła się w tej tematyce w kraju i za granicą: na Politechnice Gdańskiej, Uniwersytecie na Florydzie, Uniwersytecie w Uppsali oraz Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Z Programem Kirklanda współpracuje od 2001 roku – jako pracownik Katedry Inżynierii Środowiska i Przeróbki Surowców Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie wspiera naszych stypendystów zainteresowanych kwestiami ekologii i gospodarki odpadami komunalnymi.

W latach 2005-2013 uczestniczyła w kilku projektach współfinansowanych przez Unię Europejską (m.in. w ramach projektu INTERREG IIIC opracowała Model zintegrowanej gospodarki odpadami komunalnymi dla aglomeracji wielkomiejskich, a w ramach programu Inteligentna Energia-Program dla Europy opracowała ocenę i możliwości wykorzystania odpadów komunalnych do produkcji biometanu jako paliwa dla pojazdów). Była rzeczoznawcą Ministerstwa Środowiska oraz Biegłą Wojewody w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz prognoz skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko. Jest autorem ponad dwustu publikacji i około czterystu opracowań dla przemysłu oraz małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie gospodarki odpadami oraz OOŚ.

W pracy ze stypendystami Kirklanda zawsze jest bardzo zaangażowana i nie szczędzi czasu ani sił, by pomagać im w naukowym rozwoju, a przy okazji promować idee ekologii. **Do tej pory była opiekunem naukowym aż 19 Kirklandystów!**

Pani Doktor, jest Pani chyba rekordzistką, jeśli chodzi o liczbę podopiecznych w naszym Programie. Jak Pani wspomina tę pracę? Których stypendystów pamięta Pani najlepiej?

Moim pierwszym stypendystą był Dmytro Riznyk z Ukrainy, który interesował się gospodarką odpadami. Było to w 2002 roku, kiedy na Uniwersytecie Jagiellońskim nie było jeszcze specjalisty od ochrony środowiska. Stąd pan Krzysztof Zajas, ówczesny koordynator w Krakowie, zaprosił do współpracy właśnie mnie, pracującą w Akademii Górniczo-Hutniczej.

Był wtedy też stypendysta, który interesował się tematyką turystyki, a ja poleciłam innego opiekuna z naszej uczelni, więc AGH rozpoczęło wtedy regularną współpracę z Programem.

Kolejną moją stypendystką była Elena Vetrova z Białorusi, która zajmowała się ekoturystyką. Była bardzo chętna do

Iwona Kuczyńska z Eleną Vetrovą, podopieczną w roku akademickim 2003/2004.

Fotografia z archiwum Programu

zdobywania wiedzy, podpatrywania, co się u nas dzieje. Myślę, że udało mi się jej dać bardzo dobre kontakty – odbyła praktykę w Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, gdzie poznała Dominikę Zarembę, zajmującą się ekoturystyką, z którą współpracują i przyjaźnią się do dzisiaj.

Z tych dawnych stypendystów pamiętam też dobrze Igora Kalashnika z Mołdawii. To był dojrzały przedsiębiorca, biznesmen, bardzo porządny człowiek, którzy naprawdę chciał się wiele nauczyć i podpatrzyć działalność małych i średnich przedsiębiorstw. Ja mu takie możliwości utworzyłam – odbywał praktyki w kilku firmach, o różnej tematyce, żeby zobaczyć jak u nas to wszystko działa.

Najczęściej obecnie mam kontakty z Iryną Vasylenko, która mieszka w Polsce. Kontaktuję się ze stypendystami, którzy nie byli moimi podopiecznymi, ale znali mnie z racji mojej profesji. Poznali mnie podczas wykładów, które Michał organizuje dla całej grupy krakowskiej. Zawsze po wykładzie stypendyści mają mnóstwo pytań, a potem czasem zwracają się już mailowo z konkretnymi problemami. Jak ktoś do mnie napisze maila w sprawach zawodowych, to zawsze staram się odpisać, jeżeli tylko mam jak.

Iwona Kuczyńska z grupą krakowskich stypendystów rocznika 2010/2011 podczas uroczystości zakończenia Programu. Pośrodku stoi Krzysztof Zajas, ówczesny Koordynator Regionalny w Krakowie. Fotografia z archiwum Programu

Iwona Kuczyńska z Antoniną Kalinichenko, stypendystką rocznika 2008/2009. Fotografia z archiwum Programu

Zawsze była Pani bardzo zaangażowana w relacjach ze stypendystami...

Często różnym ludziom pomagam. Wyznaję zasadę, że człowiek jest tyle wart, ile może innym dać. Staralam się więc też pomagać stypendystom. Wielokrotnie np. pisałam opinie dla moich stypendystów do innych programów, czy uczelni. Wycofywałam się tylko, jeśli coś przekraczało moje możliwości. Zdarzały się takie nieporozumienia – kiedy np. jedna ze stypendystek chciała, żebym pomogła jej założyć sto-

warzyszenie, które jak się okazało miało wspierać jej karierę polityczną, albo też żebym zorganizowała wystawę rękodzielniczą siostrze innej ze stypendystek, czy też załatwiła pracę w Polsce komuś z rodziny.

Większość osób jednak ciepło wspominam. No i koniecznie dodam, że zawsze się cieszyłam i jestem bardzo zadowolona, że mogę być opiekunem w Programie. Sama wiele się uczyłam i dowiadywałam od stypendystów, co zresztą wykorzystywałam na swoich zajęciach ze studentami – informacje np. o systemie

kanalizacji w różnych miastach i krajach, o sytuacji na uczelniach, w lokalnej administracji, etc.

Mam wrażenie, że taka wymiana jest ważna, a rezultaty pobytu stypendystów na naszych uczelniach można zobaczyć dopiero po latach.

W poprzednim roku miała Pani przerwę we współpracy, ale z tego, co wiem, w tym roku będzie Pani miała podopiecznego w ramach Programu.

Żałuję, że przez to, że nie miałam w tym roku podopiecznego, Koordynator krakowski nie zaprosił mnie do poprowadzenia wykładu dla całej grupy. Ja jestem za tym, żeby szerzyć wiedzę o środowisku na każdym kroku. I jak stypendyści przyjeżdżają do Krakowa, to uważam, że zawsze powinni mieć wykład o środowisku, nawet jak są ekonomistami czy prawnikami, bo to podnosi ich wiedzę ogólną. Uważałam za swój obowiązek powiedzieć im o smogu w Krakowie, jak się zachować, kiedy on może być zagrożeniem. Jak segregować śmieci, jak wygląda sytuacja z wodą. Teraz niemal we wszystkich dziedzinach wiedza o ochronie środo-

wiska jest potrzebna. Muszą wiedzieć dlaczego chronić drzewa, czy jakie są odnawialne źródła energii. Teraz już nikt nie wyobraża sobie życia bez prądu, a na pewno nie możemy do końca świata bazować na węglu. Nie da się. Dzisiaj wiedza o środowisku jest istotna z punktu widzenia gospodarczego i jego rozwoju, a także jest elementem polityki międzynarodowej.

To wszystko jest bardzo ważne. Żal mi, że nie mam jak szerzej przekazywać tej wiedzy. Polscy studenci teraz często przychodzą na zajęcia czy kolokwia i mówią, że to ich nie interesuje, że przyszli, bo im mama kazała skończyć studia, albo że ta tematyka jest modna. Ręce mi opadają. Wiedza o środowisku jest po prostu warunkiem rozwoju ludzkości.

Rozumiem, że ochrona środowiska jest Pani główną pasją, zaś kwestie turystyki interesują Panią raczej jako możliwości promocji kwestii ekologicznych.

Tak, takie największe i najgłębsze moje zainteresowania dotyczą środowiska. Ale sama jestem też organizatorem tu-

rystyki, byłam studenckim przewodnikiem turystycznym. Miałam również swoje przedsiębiorstwo, więc problematyka małych firm jest mi znana a i wszelkie kwestie z tym związane też mnie interesują.

Od kiedy w połowie lat 80-tych zaczęłam zagłębiać się w sprawy środowiska, zbierałam wszystkie najświeższe informacje, brałam udział w zagranicznych programach edukacyjnych i starałam się uczyć często przez własne doświadczenia. Dzięki temu napisałam 22 różne programy wykładowe dotyczące różnych obszarów, np. jak zarządzać firmą zgodnie z zasadami ochrony środowiska, jak gospodarować odpadami, jak chronić powietrze, etc.

Zawsze ważny dla mnie był jeszcze jeden problem. Mianowicie nie ma ochrony środowiska bez prawa. Kiedy się wciągałam we wszystkie te zagadnienia, to przepisy prawne były uchwalane, ale nie było specjalistów od prawa w zakresie ochrony środowiska. Ja zawsze mówiłam, że powinni dla prawników zorganizować studia podyplomowe w tym zakresie, bo poznają suche przepisy, a to nie

koresponduje z życiem – z praktyką i technologiami.

Teraz na wydziałach prawa różnych uniwersytetów, również u nas w AGH, wykładane jest już prawo ochrony środowiska, czy też prawo w gospodarce odpadami. I zrobiło to się tak modne i jednocześnie potrzebne, że chyba nie ma kancelarii prawnej, gdzie nie byłoby chociaż jednego specjalisty w tej dziedzinie. Niestety w konsekwencji w czasopiśmie fachowych dominują artykuły napisane przez prawników. I to mnie boli, bo oni trochę tylko liźnęli praktyki, trochę poznali procesy technologiczne, ale ich nie czują.

Powinni mieć głębszą wiedzę, bo wypowiadają się autorytatywnie, ale bardzo teoretycznie, a poza tymi mentorsko rozwiązują problemy. Od strony prawnej to jest ok, ale nie idzie to w parze z życiem codziennym.

Mam wrażenie, że w Pani przypadku zainteresowania prywatne łączą się z zawodowymi. Czy to prawda?

Proszę Pani, ja całą swoją rodzinę sterroryzowałam. Dzieci, jak jechaliśmy na wakacje, to

mówiły: „Mamo, tylko nie na jakieś tam wysypiska!” Albo: „Nie do elektrowni!” Bo ja oczywiście po drodze wszędzie tam wstępowałam, miałam tam znajomych. Poza tym byłam ciekawa, czy coś się zmieniło, co słysząc, co poprawili na rzecz środowiska.

Zawsze koleżanki dzwonią wypytując o szczegóły, jak wchodzi nowe zasady segregacji odpadów albo pojawiają się jakieś inne kwestie. Wszyscy wiedzą, że ja mam bzika na tym punkcie.

To bardzo życiowy temat. Nie da się żyć bez środowiska. Wszyscy w nim żyjemy. A np. nasze wnuki mogą mieć już problemy z dostępem do wody. 97% wody na świecie to woda słona, a największym rezerwuarem wody słodkiej są lodowce. Przez podnoszenie się temperatury lodowce topnieją, podnosi się poziom oceanów, coraz więcej będzie wody słonej. Odsalanie jej to ogromny koszt i zużycie energii. A produkcja energii to degradacja środowiska. I tu koło się zamyka. Stąd tak ważna jest praca nad odnawialnymi źródłami energii.

A co z modnymi ostatnio panelami fotowoltaicznymi?

Tu też jest problem. One mają długość przeżycia 15 lat. A co jak staną się bezużyteczne, będą odpadami? Jest ich duża różnorodność. Kto się zajął ich utylizacją? Jeszcze nikt. Teraz dopiero trwają badania i jeszcze nie ma metod ich utylizacji.

Podobnie jest z szybami. Dawniej okna miały dwie szyby, teraz są dwuwarstwowe, klejone. Zwiększa nam to komfort życia, ogranicza hałas, ale technologia przeróbki jest tylko jedna na świecie. Między szybami jest folia, czyli tworzywo sztuczne. Oddzielić szkło od tworzywa jest bardzo trudno. I wobec tego to szkło klejone stwarza w tej chwili problem. Bo można tę folię poddać procesom spalania, ale to powoduje zanieczyszczenie powietrza. I znów trzeba opracować technologię oczyszczania spalin, itd.

Tu wszystko jest w takim kole. Stąd mówi się o obiegu zamkniętym w gospodarce. Wszystko ma krążyć jako rzecz użyteczna.

Rozmawialiśmy o wodzie, o energii, jeszcze możemy

porozmawiać o hałasie, o powietrzu – w każdym z tych tematów mogę pokazać, że jest tam jakiś duży problem. Że za późno się tym zaczęliśmy zajmować. Że sami prowadzimy do katastrofy.

Wiem, że na przykład na Ukrainie mają fantastyczne przepisy związane z ochroną środowiska, ale w ogóle ich nie przestrzegają i wcale nie kontrolują. Przepisy są sobie, a ludzie sobie. Z Rosją jest to samo. Oni też mają świetne przepisy. A co się stało, jak się Chiny zabrały za porządkowanie spraw środowiska? Nagle my w Europie nie mamy leków. Zamykają w Chinach największe zakłady produkujące biokomponenty dla firm farmaceutycznych z powodu niedotrzymywania standardów ochrony środowiska. Teraz na gwałt powstają takie firmy w Indiach. Słyszałam, że polskie firmy wysyłają im maszyny. To wszystko wpływa na nasze życie.

Pewne pociągnięcia prośrodowiskowe odbijają się niekorzystnie na nas, bośmy „zaspali”. Bośmy nie byli na czas przygotowani. Teraz się wszyscy bun-

tujemy przeciwko segregacji odpadów, a ja już pod koniec lat 80-tych, kiedy byłam na wizycie studyjnej po Europie, to patrzyłam jak tam funkcjonuje gospodarka odpadami komunalnymi, jak ludzie segregują, z jaką dokładnością. Tam była to rzecz normalna. A my nadal się buntujemy i społeczeństwo jest dalej niedoinformowane w tym zakresie. Wiele ludzi nie wie, jak w ogóle to robić.

Dość to ponury obraz... Mam nadzieję, że rozmowa z Panią uczuli naszych stypendystów na sprawy środowiska. Może właśnie oni włączą się aktywnie w segregację śmieci, bo Polacy nie są tu jeszcze mistrzami świata.

Chcę jeszcze dodać, że każdy kto u mnie był na stypendium był zaszczepiony sprawami troski o środowisko dla własnych potrzeb. I nikt się przed tym nie wzbraniał. Wszyscy byli zainteresowani poszerzaniem tej wiedzy, niekoniecznie zawodowej. Rozumieli, że to się im samym bardzo przyda. ■

Bardzo dziękuję za rozmowę!

Krasnal Kirklandysta

w Gmachu Głównym Uniwersytetu Wrocławskiego!

Filcowy prototyp krasnala Kirklandysty stworzony i podarowany ze-
społowi Programu Kirklanda przez
Zhannę Noginę, jedną z liderów pro-
jektu. Zdjęcie Patrycja Podraza.

31 maja rodzina Kirklandystów powiększyła się o małego krasnala – a ro-
dzina wrocławskich krasnali o krasnala Kirklandystę.

Stypendyści Programu im. Lane’a Kirklanda obecni są we Wrocławiu od
19 lat. W tym czasie swoje projekty zrealizowało tu 124 Kirklandystów. Nic
dziwnego, że pomysł zadedykowania im krasnala we Wrocławiu – mieście
krasnali – musiał się pojawić. Pierwszą grupą, która spróbowała ten pomysł
zrealizować był rocznik 2017/2018. Pomysłodawczynią była Iuliia Osatska, zaś
Zhanna Nogina, jedna z liderów projektu, stworzyła nawet filcowy prototyp
krasnala. Początkowo, jak widzicie, inspiracji szukaliśmy w patronie Progra-
mu Lane Kirklandzie. Ostatecznie jednak krasnal jest stypendystą. Zagląda
w kontur Polski. Chcieliśmy w ten sposób oddać istotę Programu Kirklanda
– stypendyści przyjeżdżają, by „zajrzeć do Polski” czerpiąc z niej interesujące
ich doświadczenia.

Autorką rzeźby jest wrocławska artystka – Marlena Zakrzewska.

Krasnal mógł powstać dzięki otwartości Uniwersytetu Wrocławskie-
go na pomysł stypendystów i współpracę z Fundacją przy wcielaniu po-
mysłu w życie. Dziękujemy władzom uczelni za umieszczenie krasnala
Kirklandysty w tak prestiżowej lokalizacji – spotkacie go na schodach
cesarskich przy Auli Leopoldina w Gmachu Głównym Uniwersytetu
Wrocławskiego. Od dziś to obowiązkowy punkt wycieczek wszystkich
absolwentów odwiedzają-
cych Wrocław. Czekamy na
Wasze fotografie z krasnałem
Kirklandystą! ■

Więcej informacji:

<https://twitter.com/uniwroc/status/1134417149362089985/video/1>

<https://uni.wroc.pl/na-uwr-pojawi-sie-krasnal-kirklandysta/>

WROCŁAW – MIASTO SPOTKAŃ!

**Zjazd Stypendystów Programu Kirklanda
we Wrocławiu z okazji odsłonięcia
figurki Krasnala-Kirklandysty**

**Anastasiya Piakarskaya,
Białoruś**

Maria Protsiuk, Ukraina

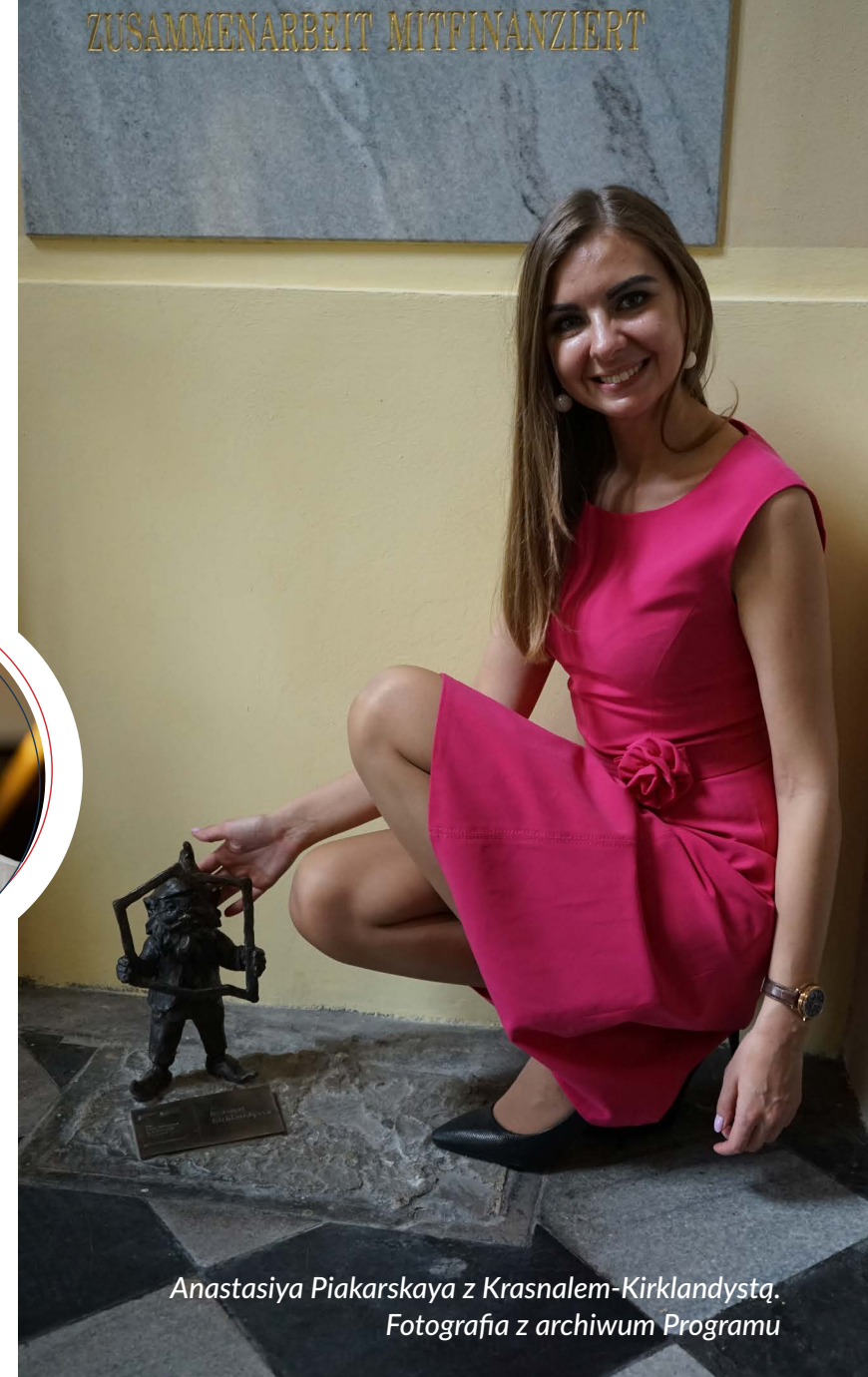
Każde polskie miasto, które gości Kirklandystów ma swój symbol: Lublin kojarzy się z Zamkiem, Poznań – z koziołkami, Warszawa - ze słynnym Pałacem Kultury i Nauki, a Kraków oczywiście z Wawelem.

W roku akademickim 2018/2019 każdy ze stypendystów miał okazję odwiedzić każde ze wspomnianych miast... oprócz Wrocławia!

Ponieważ w roku 2018/2019 oficjalnie spotkanie w stolicy Dolnego Śląska nie było

zaplanowane, Kirklandystom wydawało się to co najmniej niesprawiedliwe. Inspirowani chęcią pokazania piękna piętego z miast afiliacji swoim kolegom, my, wrocławscy Kirklandyści, w mroźny zimowy wieczór, siedząc przy grzańcu, zdecydowaliśmy zorganizować spotkanie wszystkich stypendystów w mieście nad Odrą.

Przede wszystkim mieliśmy powód: w spadku po ubiegłorocznych stypendystach dostaliśmy gotową, ale niestety

Anastasiya Piakarskaya z Krasnalem-Kirklandystą.
Fotografia z archiwum Programu

niezrealizowaną do końca ideę. Polegała ona na tym, by w rodzinie wrocławskich krasnali, które są głównym symbolem miasta, pojawił się nowy członek, który będzie stypendystą Programu Kirklanda.

Z początku nowy krasnal miał być instalowany przy wejściu do akademika „Ołówek”, gdzie tradycyjnie mieszkają stypendyści. Z różnych powodów tak się jednak nie stało. Dlaczego?

Grupa zeszłoroczna złożyła wniosek do konkursu na małe granty finansowane przez Fundację Liderzy Przemian i go otrzymała. Mimo wytrwałości w dążeniu do celu nie zdążyli jednak projektu ukończyć – okazało się, że postawienie figurki krasnala wcale nie jest takie proste i potrzeba na to więcej czasu.

Zatem w tym roku akademickim, dowiedziawszy się o konkursie projektów na Dzień Kirklandysty, postanowiliśmy wziąć w nim udział, aby nasz „własny” kirklandowy krasnal w końcu pojawił się we Wrocławiu.

Dzięki wsparciu Fundacji Liderzy Przemian oraz Uniwersytetu Wrocławskiego w osobie kierowniczki Biura Współpracy Międzynarodowej, naszej koordynatorki Urszuli Brody, a także animatorki wrocławskiej grupy kirklandystów Iriny Tke-shelashvili, pomysł wreszcie w tym roku zakończył się sukcesem.

31 maja 2019 roku Krasnal-Kirklandysta, wynik pracy projektantki Marleny Zakrzewskiej, został odsłonięty w gmachu

Uroczyste odsłonięcie figurki Krasnala-Kirklandysty. Od lewej stoją: Agata Wierzbowska-Miazga, Prezes FLP, levgen Salo, stypendysta rocznika 2018/2019, Urszula Broda, Kierowniczka Biura Współpracy Międzynarodowej UWr oraz prof. dr hab. Adam Jezierski, Rektor UWr. Zdjęcia w artykule pochodzą z archiwum Programu

głównym Uniwersytetu Wrocławskiego przez Rektora prof. dr hab. Adama Jezierskiego oraz Prezes Fundacji Agatę Wierzbowską-Miazgę. Pani Prezes zauważyła, że Fundacja z radością podchwyciła pomysł Kirklandystów na stworzenie rzeźby i bar-

dzo się cieszy zgodą uczelni na wmurowanie figurki krasnala przy Auli Leopoldina.

Trudno sobie wyobrazić lepszy wybór miejsca zamieszkania nowego „stypendysty”, ponieważ się znajduje ono na szlaku turystycznym i każdego dnia będą

mogli go podziwiać goście z różnych stron świata!

W uroczystościach brali udział tegoroczni Kirklandyści ze wszystkich miast afiliacji, przedstawiciele Fundacji Liderzy Przemian, Uniwersytetu Wrocławskiego

oraz Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Wszyscy byli pod głębokim wrażeniem spotkania i wycieczki po gmachu uniwersyteckim, którą poprowadził sam Rektor. Niezwykły Przewodnik szczegółowo opowiedział o historii i architekturze uniwersytetu i całkowicie zaskoczył wszystkich swoją profesjonalną grą na fortepianie i starodawnych organach.

O oficjalnej części zjazdu we Wrocławiu – odsłonięciu figurki Krasnala-Kirklandysty – informowało Biuro ds. Promocji Uniwersytetu Wrocławskiego na stronie internetowej, a także na profilach uczelni w sieciach społecznościowych.

Kontynuacja oficjalnej części zjazdu odbyła się w Siedzibie Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej, gdzie Kirklandyści dowiedzieli się, jak funkcjonuje przedstawicielstwo w Polsce, rozmawiali o współpracy międzynarodowej i relacjach z państwami Partnerstwa Wschodniego, a także zapoznali się z perspektywami stażu w instytucjach Unii Europejskiej.

Stypendyści mieli również możliwość poznania działalności pani Olgi Chrebor, Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. Mieszkańców Pochodzenia Ukraińskiego. Wyjątkowość tych spotkań polegała na tym, że Wrocław jest jedynym miastem w Polsce, w którym powstało takie stanowisko, a także drugim ośrodkiem oprócz Warszawy, w którym działa Siedziba Komisji Europejskiej. Co ciekawsze, przy powstawa-

niu stanowiska Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds. Mieszkańców Pochodzenia Ukraińskiego współpracował Kirklandysta, Ivan Rudakevych, który studiował we Wrocławiu w roku akademickim 2017/2018.

Po porannej uroczystości oraz dalszych owocnych spotkaniach, zachód słońca Kirklandyści obserwowali na pokładzie statku płynącego po Odrze, podziwiając zabytkowe centrum Wrocławia i malownicze nabrzeże. Zwieńczeniem tego bogatego dnia był spektakl fontanny multimedialnej przy Hali Stulecia.

Drugiego dnia zjazdu kontynuowano zwiedzanie Wrocławia. A było co zobaczyć! Oprócz głównych atrakcji turystycznych, wrocławscy Kirklandyści pokazali swoim kolegom ulubione miejsca odpoczynku, a także miasto z wysokości lotu ptaka. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności w tych dniach odbywał się Festiwal Kulinarny „Europa na widelcu”, a także Jarmark Świętojański, co dodatkowo tworzyło świąteczną atmosferę.

Według opinii naszych gości z innych miast afiliacji, wizyta we Wrocławiu była doskonałą okazją do zdobycia nowej wiedzy i owocnych kontaktów, niezwykłych doświadczeń i niepowtarzalnych wrażeń. A my cieszymy się, że mogliśmy pokazać kolegom z innych miast urok Wrocławia, który w ciągu dziesięciu miesięcy stał się naszym drugim domem. ■

Spotkanie w Siedzibie Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej. Wystąpienie Iriny Tkeshelashvili, Animatorki grupy wrocławskiej. Zdjęcie nadesłane przez autorki artykułu.

Śniadania z Kulturą

Mini projekt warszawskiej grupy stypendystów

**Maryna Dashuk,
Białoruś**

Częścią każdej kultury jest kuchnia etniczna, która ma swoje własne tradycje, zawiera historię powstania poszczególnych dań oraz zwyczaje związane z ich konsumpcją. Białoruś i Ukraina z jednej strony, Gruzja i Armenia – z drugiej, będąc bliskimi sąsiadami, mają wiele wspólnych ciekawych potraw, które nie zawsze są znane mieszkańcom innych krajów. Jeszcze mniej znane są tradycje ich przygotowywania i konsumpcji.

Będąc przez rok uczestnikami Programu Kirklanda, zanurzyliśmy się w świecie konferencji, życia naukowego, różnych staży i nowych doświadczeń. Udostępniono nam tak dużo możliwości rozwoju, że zapragnęliśmy podzie-

*Grupa organizatorów projektu. Od lewej: Bohdana Huriy z Ukrainy, Diana Egiazarova z Gruzji, Maryna Dashuk z Białorusi, Ivan Obraztsov z Ukrainy
Wszystkie zdjęcia w artykule nadesłane przez Marynę Dashuk.*

lić się tym, co najlepsze w naszych kulturach i krajach w polskim środowisku. Chcieliśmy stać się sobie bliżsi nie tylko poprzez wiedzę, ale też przez pokazanie części naszej kultury.

Wspólne przygotowywanie i spożywanie posiłków to jeden z najlepszych sposobów zbliżenia ludzi z różnych kultur czy krajów. Właśnie dlatego zdecydowaliśmy się zorganizować mini projekt zatytułowany „Śniadania z Kulturą” i w jego ramach zebrać razem

ludzi, którzy rozumieją wartość bliskiej komunikacji i są zainteresowani poznawaniem tradycji naszych krajów poprzez wspólne działania kulinarne.

„Śniadania z kulturą” to projekt, w ramach którego połączyliśmy spotkania przy wspólnym śniadaniu z możliwością udziału w różnych działaniach artystycznych: spektaklach, projekcjach filmowych, kreatywnych warsztatach dla rodzin. Współorganizatorem projektu zostało Wolskie Centrum Kultury, gdzie odbywały się wydarzenia.

Nasz mini-projekt polegał na przygotowaniu dwóch wydarzeń nazwanych: „Śniadanie z Kulturą: Białoruś-Ukraina” i „Śniadanie z Kulturą: Gruzja-Armenia”.

Pierwsze wydarzenie odbyło się w kwietniu i zebrało ponad 40 osób zainteresowanych przygotowaniem i smakowaniem tradycyjnego dla Ukrainy i Białorusi dania „syrnyky”. Aż trudno było zmieścić wszystkich w jednym pokoju! Okazało się, że te serowe placuszki, tak dobrze znane każdemu z nas od dzieciństwa, nie były zupełnie znane w Polsce. Do

przygotowania ciasta dołączyli wszyscy – zarówno dzieci, jak i dorośli. A podczas oczekiwania na kolejne porcje, można było próbować ukraińskich cukierków i chałwy, a także smacznych białoruskich chipsów i zefirów. Wszystkim na tyle smakowało, że impreza trwała do obiadu. Kiedy wszystkie syrniki zostały zjedzone, uczestnicy koniecznie chcieli wziąć ze sobą przepis, aby ponownie usmażyć je w domu.

Atmosfera była niesamowita – wszyscy rozmawiali i zaprzyjaźnili się. Najbardziej zadowolone były dzieci. Mogły nie tylko gotować i jeść syrniki, ale także uczestniczyć w warsztatach ich robienia.

Drugie śniadanie, tym razem gruzińsko-ormiańskie odbyło się w maju i miało jeszcze bardziej rodzinną atmosferę.

Tym razem przygotowywaliśmy tradycyjne dania gruzińskie „phali”, chaczapuri, lobiani, tonis puri i sałatę po gruzińsku.

Wszystkim uczestnikom tego wydarzenia bardzo podobał się quiz o Gruzji i Armenii. Wydawało się nam, że te dwa kraje są tak daleko od Polski, że mało są Polakom znane. Okazało się jednak, że gruzińsko-ormiańska gościnność jest jednak dobrze znana i w Warszawie.

Realizacja takich projektów jest niezwykle ciekawa i cenna. Razem nie tylko gotowaliśmy potrawy narodowe i poznawaliśmy nowe kultury, ale zbliżyliśmy się i zostaliśmy przyjaciółmi. ■

STYPENDYŚCI KIRKLANDA 2019/2020 – 51 osób (46 + 5 KRES)

	KRAKÓW	LUBLIN	POZNAŃ	WARSZAWA	WROCŁAW
MIASTA AFILIACJI	Goinic Daniel	Chernopyshchuk Yana	Erkinbay Abdullaev	Akhmetov Artur	Abrahamyan Satine
	Humala Alexander	Evloev Musa	Kesoyan Nelli	Arutiunian Ilia	Boboyorov Mirkomil
	Kolotvin Pavlo	Gulova Zevar	Komar Hanna	Bayramov Tajaddin	Fedosov Anton
	Krasylnykova Nataliia	Humeniuk Olena	Korbut Anna	Kudinets Alla	Gulyamova Saodat
	Kyrychenko Maryna	Pukas Darya	Onsoyich Nikolay	Makayou Mikita	Hamalinskaya Viktoryia
	Leonova Natalia	Rud Mariia	Panchkouskaya Ina	Mishchenko Olena	Jafarova Konul
	Shcherbaniuk-Chokan Olha	Salomakhina Olga	Radilova Olesya	Nicu Dan	Medvedev Dmitrii
	Voytiv Mykola	Sikotsynskyi Roman	Usonova Taalaigul	Sanablidze Irakli	Myrovych Olga
		Hordiichuk Olha KRES	Hysa Oksana KRES	Sudadze Nino	Radzko Hanna
		Kniazevych Anna KRES	Patlatoi Oleksandr KRES	Sushyk Olha	Shyrokov Marharyta
				Yestekov Amanzhol	Yankovska Kateryna
				Adamiv Marta KRES	
	8 osób (4 K+4 M)	10 osób (8 K + 2 M)	10 osób (7 K+ 3 M)	12 osób (5 K+ 7 M)	11 osób (8K+ 3M)
KRAJE	Ukraina – 5 Białoruś – 1 Moldova - 1 Rosja - 1	Ukraina – 4 + 2 Białoruś – 2 Rosja – 1 Tadżykistan - 1	Ukraina – 2 + 2 Białoruś – 1 Armenia – 1 Kazachstan - 1 Rosja – 1 Kirgistan – 1 Uzbekistan - 1	Ukraina – 3 + 1 Białoruś – 1 Azerbejdżan - 1 Gruzja – 2 Kazachstan - 2 Moldova - 1 Rosja - 1	Ukraina – 4 Białoruś – 2 Armenia – 1 Azerbejdżan - 1 Rosja – 1 Uzbekistan - 2
DZIEDZINY	ekonomia i zarządzanie – 1 nauki polityczne – 1 prawo – 1 Polityka rozwojowa – 1 zarządzanie w kulturze – 2 Zarządzanie: NGO - 1 zarządz. w ochronie środowiska – 1	Administracja publiczna-3 ekonomia i zarządzanie – 2+1 nauki społeczne – 2+1 zarządz. w ochronie środowiska – 1	Dziennikarstwo - 1 Nauki polityczne - 1 nauki społeczne - 1 Stos. międzynarodowe - 1 Prawo - 1 zarządzanie: biznes - 1 Zarządzanie: NGO – 2 zarządzanie w edukacji – 1 Ekonomia i zarządzanie - 1	ekonomia i zarządzanie – 5 (w tym 1 KRES) Dziennikarstwo - 2 Prawo – 3 Administracja publiczna-1 zarządz. w ochronie środowiska – 1	administracja publiczna– 1 ekonomia i zarządzanie -1 administracja biznesu – 1 nauki społeczne - 1 Nauki polityczne - 1 Prawo - 1 zarządzanie: biznes - 2 zarządz. w ochronie środowiska – 1 zarządzanie NGO – 1 zarządzanie: edukacja- 1

* K – kobieta, M – mężczyzna

Kalendarium wydarzeń

II SEMESTRU
ROKU AKADEMICKIEGO
2018/2019

Szkolenie z prezentacji w Krakowie • 6-7 maja 2019

Już od kilku lat stypendyści mają okazję uczestniczyć w szkoleniu z przygotowania i prowadzenia prezentacji naukowych, które prowadzi Marina Shevchenko. Marina jest oczywiście absolwentką Programu i przyjeżdża do nas z Charkowa, gdzie pracuje na uniwersytecie.

Była to już szósta edycja szkolenia i podobnie jak w latach ubiegłych szkolenie było przez uczestników bardzo pozytywnie przyjęte.

W ramach szkolenia uczestnicy zapoznali się z praktycznymi podejściami do przygotowania prezentacji i wystąpień publicznych, prowadzili też pracę analityczną w grupach, dyskusje, wykonywali ćwiczenia oraz indywidualnie przygotowywali i przedstawiali prezentacje w obrębie tematyki, jaką zajmują się w ramach stypendium.

Zjazd stypendystów w Krakowie • 8-10 maja 2019

Tegoroczny zjazd krakowski zainaugurowało spotkanie z prof. Armenem Edigarianem, prorektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. dydaktyki. Podczas kolejnych dni stypendyści wzięli też udział w spotkaniu z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, odwiedzili Telewizję Kraków, mieli okazję do rozmowy nt. projektów Stowarzyszenia Willa Decjusza oraz wysłuchali wykładu dr Magdaleny Góry, „Od NATO do Partnerstwa Wschodniego. Polska polityka zagraniczna na przełomie lat dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych.

Spotkanie było też okazją do zaprezentowania efektów całorocznej pracy stypendystów. Każdy przygotował plakat prezentujący swoje osiągnięcia i mógł zaprezentować go innym podczas mini-targów. Prezentacje zakończone były konkursem dotyczącym informacji, które pojawiały się na plakatach. Nagroda była nie byle jaka, gdyż było nią sfinansowanie podróży na konferencję do Polski w kolejnym roku w kwocie do 1500 złotych!

Podczas zjazdu odbyła się też ciekawa i bardzo dynamiczna gra miejska, przygotowana dla wszystkich przez grupę poznańską we współpracy z gospodarzami. Pytania dotyczyły zabytków Krakowa i faktów z życia patrona programu, Lane'a Kirklanda.

Uroczystość zakończenia 19. edycji Programu

● 27 czerwca 2019

Po 19 latach działania Programu Kirklanda, kolejna grupa – tym razem 39 stypendystów – otrzymała dyplomy ukończenia Programu. Aż 12 otrzymało dyplomy z wyróżnieniem!

Uroczystość odbyła się w Pałacu Potockich na Uniwersytecie Warszawskim, zaś gościem honorowym była prof. Anna Fornalczyk, polska ekonomistka, nauczyciel

Grupa krakowskich Kirklandystów po uroczystości wręczenia dyplomów.
Wszystkie zdjęcia w Kalendarium pochodzą z archiwum Programu.

Wręczenie dyplomu. Od lewej stoją: Agata Wierzbowska-Miazga, Prezes FLP, prof. Anna Fornalczyk, Svetlana Baranova, która właśnie otrzymała dyplom oraz, Jerzy Koźmiński, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

akademicki i menedżer, była prezes Urzędu Antymonopolowego, powołanego w celu zapewnienia rozwoju konkurencji, ochrony podmiotów gospodarczych narażonych na stosowanie praktyk monopolistycznych oraz ochrony interesów konsumentów. W latach 1998–2000 pełniła funkcję szefa Gabinetu Politycznego ministra finansów Leszka Balcerowicza. Uczestniczyła w negocjacjach traktatu stowarzyszeniowego między Polską i Europejską Wspólnotą Gospodarczą. Pełniła też różne funkcje w resortowych grupach eksperckich, m.in. w 2003 weszła w skład Zespołu Doradców przy Ministrze Finansów. Pani Profesor wygłosiła wykład poświęcony „Osiągnięciom i zaniechaniom polskiej transformacji”.

Wśród gości byli ambasador Armenii, pan Samvel Mkrtychian, ambasador Ukrainy, pan Andrii Deshchysia, a także przedstawiciele uczelni warszawskich i instytucji współpracujących z Programem.

Z życia absolwentów

Zjazd rocznicowy rocznika 2003/2004

• 12-13 maja 2019

Lwów w maju jest piękny i radosny i takie też było spotkanie dawnych kolegów, którzy ukończyli Program Kirklanda już piętnaście lat temu!

Przyjechało kilkanaście osób. Oczywiście nikt się nie zmienił, zaś wszyscy z ciekawością słuchali o osiągnięciach i życiu swoich kolegów. Nie obyło się bez wzruszeń i śmiechu, a także tańca i śpiewania przy gitarze. Organizacją spotkania zajęli się Tetiana Rieber i Nazar Kudla. Wielkie dzięki!

Pamiątkowe zdjęcie na tle panoramy Lwowa. Od lewej stoją: Tetiana Rieber, Urszula Sobiecka, Roman Kifliuk, Anna Jakowska, Andriy Borutskyy, Rostyslav Pelekh, Nazar Kudla, Tatsiana Lisouskaya, Rostyslav Datskiv.

Spotkanie „Trzech Pokoleń” w Tarnopolu

● 24 sierpnia 2019

W tym roku po raz pierwszy tradycyjne ukraińskie spotkanie „trzech pokoleń” Kirklandystów odbyło się w Tarnopolu. Zostało zorganizowane w Centrum Nauki, które zostało założone przez absolwentów programu Study Tours to Poland (również prowadzonego przez Fundację Liderzy Przemian).

W wydarzeniu uczestniczyły 24 osoby. Obecni byli zarówno Kirklandyści, którzy przyjadą do Polski już jesienią, jak i tegoroczni absolwenci oraz absolwenci wcześniejszych roczników. Do Tarnopola przyjechali pracownicy wyższych uczelni, organizacji pozarządowych i biznesu w Tarnopolu, Lwowie, Poławie, Czerniowcach, Odessie i Równem.

Wśród nich obecny był wiceprezydent Tarnopola, Vladyslav Stemkovski, najstarszy stażem Kirklandysta na spotkaniu (rocznik 2001/02), który opowiedział uczestnikom o swoich doświadczeniach związanych z pobytem na stypendium i o tym, jak wykorzystał wiedzę zdobytą w Polsce.

W ramach spotkania odbyła się wycieczka po mieście, którą prowadził mieszkaniec Tarnopola Ivan Rudakevych, który był jednocześnie organizatorem całego przedsięwzięcia. W programie spotkania przewidziano zwiedzanie Centrum Nauki oraz krótkie prezentacje poświęcone działalności Centrum, Programowi Stypendialnemu im. Lane’a Kirklanda i osiągnięciom stypendystów po powrocie do kraju. Podczas spotkania panowała bardzo przyjazna i serdeczna atmosfera.

Wizyty studyjne „Kirklandyści u Kirklandystów”

Oferta dla Absolwentów

Ważną składową programu poststypendialnego jest możliwość realizacji wizyt studyjnych. Zależy nam na wzmacnianiu Waszej współpracy oraz wymiaru praktycznego Waszych działań. Dlatego chcemy, żebyście mieli szansę podzielić się z innymi Absolwentami Programu wiedzą i doświadczeniem ze swojej dziedziny – poprzez pokazanie Waszych osiągnięć, sposobu pracy, zastosowanych przez Was wdrożeń itp.

Zakres możliwości jest dość szeroki, ponieważ zależy nam na tym, abyście jak najlepiej dopasowali taką wizytę do Waszych potrzeb, do tego, co uważacie za cenne i ciekawe w Waszej pracy – oraz do potrzeb odbiorców.

CO TO WIZYTA STUDYJNA W NASZYM ROZUMIENIU?

Przez „wizytę studyjną” rozumiemy krótkie spotkanie (3-5 dni) dla małej grupy (2-6) osób pracujących w podobnym obszarze/specjalności. Wizyta studyjna jest możliwością przyjęcia w swojej instytucji/organizacji Absolwentów Kirklanda;

możliwe jest odwiedzenie pokrewnych instytucji w Waszym mieście, zaproszenie innych ekspertów zainteresowanych współpracą w danej dziedzinie.

KTO MOŻE SIĘ UBIEGAĆ O ORGANIZACJĘ WIZYTY?

Każdy absolwent Programu Kirklanda (osoba, a nie instytucja), który chce pokazać swoją organizację/instytucję innym Absolwentom Programu, wymienić się doświadczeniem z danej dziedziny etc. Środki na organizację wizyty są przyznawane i rozliczane imiennie.

Do tej pory zostały ogłoszone już 2 konkursy na organizację wizyt studyjnych. W tym roku, podobnie jak w roku ubiegłym, do realizacji przyjęto dwie wizyty studyjne:

Wizyta w Gruzji „Sustainable development based on the concept of social responsibility: Budgets & Reporting & Communications” – 12-16 VI 2019

Wizyta na Ukrainie: „Uniwersytet dla Wszystkich” – 4-8 IV 2019

Trójka Absolwentów podczas jednej z tegorocznych wizyt studyjnych: Inna Khovrak, Oksana Polinkevych, Viktor Trynychuk przed Uniwersytetem w Tbilisi. Opis wizyty przeczytacie na stronie 26.

Ganna Bondarovich, Ukraina

Rocznik (2010-2011)

Sergij Kasian, Ukraina

Rocznik (2009-2010)

Andrzej Tikhonov, Rosja

Rocznik (2015-2016)

Uniwersytet dla wszystkich

Wizyta Studyjna na Ukrainie Dnipro, 4-7 kwietnia 2019

Ponowoczesny baumanowski świat, rzeczywistość późnej nowoczesności Giddensa, wszechogarniająca konsumpcja, wzrastająca chęć posiadania, ogrom informacji i różnorodnych bodźców często zasłaniają nam to, co rzeczywiście istotne. Jesteśmy przekonani, że zarządzamy własnym życiem. Mikołaj Bułhakow z niezwykłym kunsztem uderza w tę

hipotezę. Nie rzadko dopóki nie staniemy w obliczu poważnych problemów zdrowotnych, dopóty nie cenimy tych wyjątkowych możliwości, którymi obdarzyła nas przyroda i ewolucja. Na co dzień korzystamy ze wszystkich kanałów sensorycznych i funkcji naszego ciała, nie dostrzegając ich nieprzeciętnej wartości. Czasem, gdy przypadkiem spotykamy się z innością w

postaci niepełnosprawności, w zakamarkach świadomości rodzi się myśl, że gdzieś obok nas istnieje inna rzeczywistość. W tej rzeczywistości możliwości samodzielnego poruszania się, mówienia i komunikacji, zmysł wzroku, słuchu, powonienia, dotyku i smaku są w różnym stopniu ograniczone.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem złożonym i wielowymiarowym. Niepeł-

nosprawność może być wrodzona, a także nabyta wskutek choroby, wypadku, w czasie wojny. Nie jesteśmy w stanie wszystkiego przewidzieć. Nasze jutro może być już w tej innej rzeczywistości.

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia WHO uszkodzenia ciała oznacza dysfunkcję, np. brak możliwości postrzegania świata za pomocą zmysłu

wzroku. Natomiast niepełnosprawność pojawia się wtedy, kiedy osoba z dysfunkcją, np. niewidoma napotyka bariery wynikające z tego, że nasz świat jest skonstruowany w oparciu o założenie, że będzie on postrzegany, modyfikowany i użytkowany przez osoby bez danej dysfunkcji, czyli widzące, słyszące, chodzące, etc. Aby przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, gospodarczemu i politycznemu osób z niepełnosprawnościami nie możemy pozostawać bierni. Naszym obowiązkiem jest odpowiedzialna działalność na rzecz rozwoju całego społeczeństwa, w którym szacunek do innego i empatia są podstawowymi wartościami.

Koncepcja projektu „Uniwersytet dla Wszystkich” zrodziła się w murach Uniwersytetu im. Alfreda Nobla (Dnipro, Ukraina). Ganna Bondarowych, absolwentka Programu im. Kirklanda (2010-2011), wykładowca i kierownik projektów na tym uniwersytecie była pomysłodawcą i realizatorem całego przedsięwzięcia.

Koncepcja projektu opiera się o założenie, że misją każdej uczelni wyższej jest kształtowanie otwartego społeczeństwa, zapewniającego wszystkim obywatelom równe szanse. Projekt ma na celu aktywizację ukraińskich instytucji edukacyjnych w zakresie włączania osób z niepełnosprawnościami w proces kształcenia, tworzenia warunków integracji, a także opracowanie uniwersalnych programów

kształcenia uwzględniających potrzeby złożonego środowiska osób z niepełnosprawnościami.

Do przygotowania i realizacji pomysłu dołączyli przedstawiciele kilku uczelni miasta Dnipro i członkowie wielkiej rodziny Kirklanda:

- Iryna Shkura (2007-2008), Uniwersytet imienia Alfreda Nobla;
- Sergij Kasian (2009-2010), Dniprowski Uniwersytet Narodowy imienia Olesia Gonczara;
- Larysa Kolisnyk (2008-2009), Uniwersytet Narodowy Techniczny «Politechnika Dniprowska»;
- Nataliia Kovalenko (2014-2015), Instytut «Energo-prom»;
- Viktoria Gaviada, Uniwersytet imienia Alfreda Nobla;
- Valeria Lavrenko, Dniprowski Uniwersytet Narodowy imienia Olesia Gonczara.

Do udziału w projekcie zostali zaproszeni eksperci: Helena Zajcewa, Sekretarz Generalnego Narodowego Komitetu Paraolimpijskiego oraz Tamara Ishchenko,

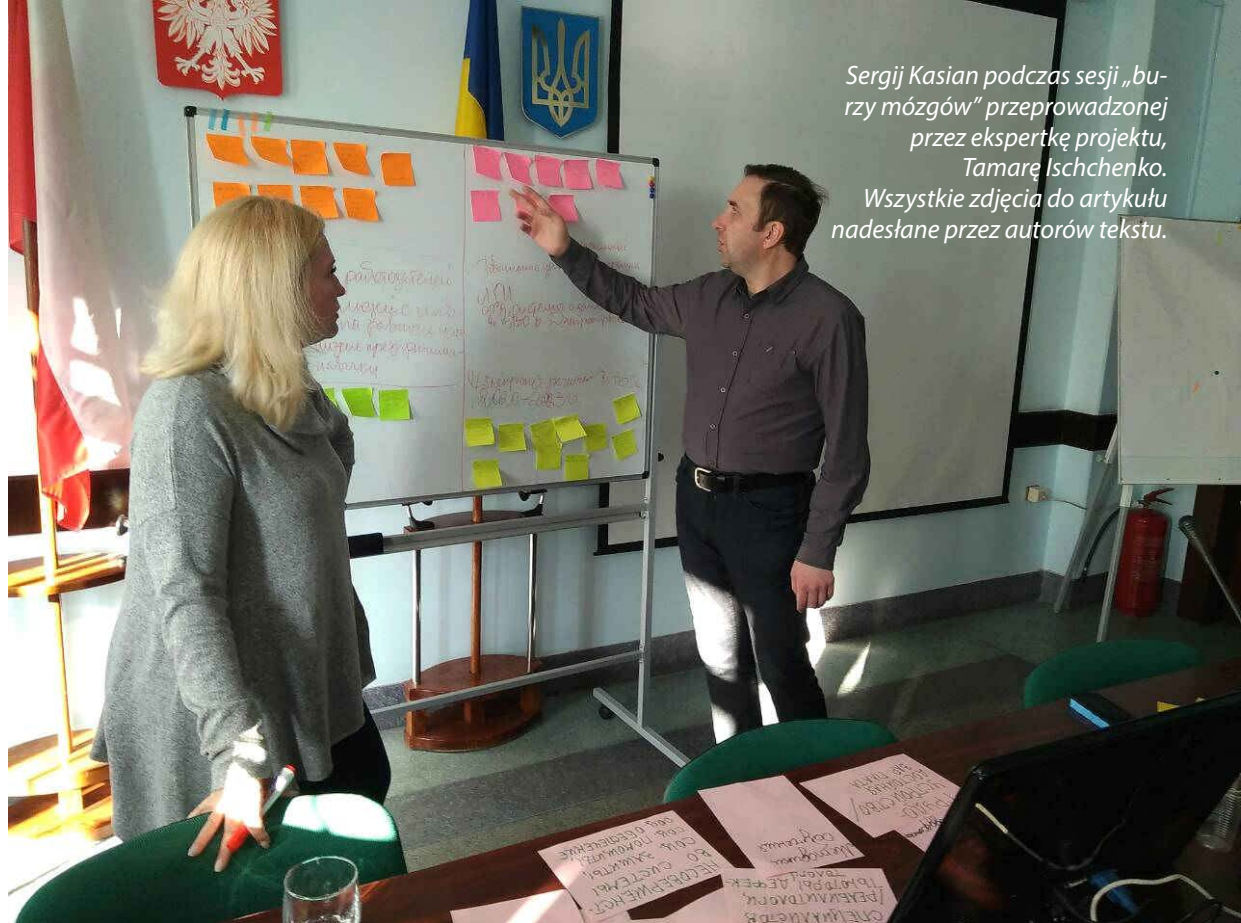
trener-administrator Narodowego Komitetu Paraolimpijskiego.

Mocno zaangażował się w realizację projektu również Andrzej Tikhonov – Kirklandysta (2015-2016), działacz na rzecz ludzi niewidomych, doktorant Uniwersytetu Wrocławskiego. Dzięki Andrzejowi, który sam jest niewidomy, spojrzeliśmy na zjawisko niepełnosprawności z różnych perspektyw, także z punktu widzenia osoby, która na co dzień zmaga się z

trudnościami wynikającymi z bycia niepełnosprawnym. Jego siła ducha, pozytywne nastawienie i samozaparcie pokazują, że ograniczenia przede wszystkim są kwestią naszego nastawienia.

W porównaniu z Polską i innymi państwami europejskimi, Ukraina jest w mniejszym stopniu przygotowana do zaspokajania różnorodnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ukraina ratyfikowała Konwencję ONZ o prawach osób

Sergij Kasian podczas sesji „burzy mózgów” przeprowadzonej przez ekspertkę projektu, Tamarę Ishchenko. Wszystkie zdjęcia do artykułu nadesłane przez autorów tekstu.

niepełnosprawnych w 2009 roku. Zgodnie z Konwencją, państwa, które ją podpisały uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji oraz są zobowiązane do zapewnienia wszystkim – bez dyskryminacji i na zasadzie równości – dostępu do powszechnego szkolnictwa wyższego, szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i możliwości uczenia się przez całe życie. Pod tym względem na Ukrainie wiele pozostaje do życzenia.

Analiza ofert wielu uniwersytetów pokazuje, że zbyt mało ukraińskich uczelni wyższych ma odpowiednie warunki do przyjmowania osób niepełnosprawnych. Na ogół uczelnie nie są dostosowane do ich potrzeb. Bariery architektoniczne, brak specjalnych urządzeń wspomagających, ale też nastawienie pracowników oraz niski poziom ich świadomości dotyczącej potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami uniemożliwiają podjęcie przez nich studiów wyższych.

W ciągu trzech dni aktywnej pracy w ramach projektu odbyły się liczne spotkania i wizyty robocze. Zapoznaliśmy się z dorobkiem Regionalnego Centrum Edukacji Osób Niepełnosprawnych, które od wielu lat działa przy Narodowej Akademii Hutniczej Ukrainy w Dniprze. Pracownicy centrum zaprezentowali program nauczania przygotowany dla osób niesłyszących oraz nowe metody kształcenia osób niepełnosprawnych.

W Centrum mieliśmy możliwość obserwacji warsztatów rozwoju umiejętności komunikacyjnych.

Ważnym punktem programu była rozmowa z Sekretarzem Generalnym Narodowego Komitetu Paraolimpijskiego Ukrainy Heleną Zajcewą na temat do-

stępności szkolnictwa wyższego dla osób z niepełnosprawnościami oraz potrzeb tych osób w zakresie aktywizacji zawodowej. W czasie spotkania została podkreślona wielka rola wykształcenia wyższego w socjalizacji i zwiększaniu zatrudnienia wśród osób z niepełnosprawnościami.

Na Uniwersytecie im. Alfreda Nobla odbyła się dyskusja z udziałem profesorów Katedry Psychologii i Pedagogiki oraz studentów specjalności Pedagogika Socjalna. Uczestnicy projektu podzielili się własnym doświadczeniem w zakresie tworzenia dostępności uczelni wyższych

Performance zatytułowany „Świat otwarty dla każdego” zorganizowany przez Studentów Uniwersytetu im. Alfreda Nobla. Jego uczestnicy, założyli gogle nieprzepuszczające światła, mieli za zadanie pokonać ścieżkę z wieloma zakrętami, kierując się jedynie wskazówkami innych.

oraz zasugerowali pewne rozwiązania, które można zastosować na uczelniach wyższych na Ukrainie. Moderatorem panelu dyskusyjnego był Sergij Kasian.

Studenci Uniwersytetu im. Alfreda Nobla aktywnie poparli ideę projektu – samorząd studencki zorganizował Performance zatytułowany „Świat otwarty dla każdego”. Jego uczestnicy, założywszy gogle nieprzepuszczające światła, mieli za zadanie pokonać ścieżkę z wieloma zakrętami, kierując się jedynie wskazówkami innych. W ten sposób młodzi ludzie pokazali, że niepełnosprawność jest związana z trudnościami, ale każdy, wykazując empatię, może pomóc osobie niepełnosprawnej w różnych sytuacjach.

W celu rozpowszechnienia informacji o projekcie i promowania idei dostępności do nauki na uczelniach dla osób z niepełnosprawnościami, Andrzej Tikhonov udzielił wywiadu na telewizji NobelTV. Nasz ekspert przedstawił kluczowe założenia projektu i podzielił się własnymi przemyśleniami.

Ostatniego dnia odbyła się sesja „burzy mózgów” przeprowadzona przez ekspertkę projektu, Tamarę Ischchenko. Wypracowano konkretne rozwiązania, które można wdrażać w różnych instytucjach edukacyjnych w celu zapewnienia dostępu do kształcenia wyższego dla osób z niepełnosprawnościami na Ukrainie.

Podczas projektu nie zabrakło aktywności kulturalnych, poszukiwań intelektualnych, ani intensywnych wrażeń. Cieszyliśmy się muzyką klasyczną w Państwowym Akademickim Teatrze Opery i Baletu. Dostaliśmy olbrzymią dawkę wiedzy podczas pełnej wrażeń wycieczki „Nieznane miasto”, organizowanej przez Valerię Lavrenko, a także podczas zwiedzania Muzeum Zwycięstwa Wspólnoty Obywateli Obwodu Dniprowskiego, poświęconego Operacji Antyterrorystycznej na wschodzie

Ukrainy. Andrzeja Tikhonova również bardzo cieszyła możliwość kosztowania specjalów kuchni ukraińskiej.

Podsumowując, warto zaznaczyć, że dzięki realizacji wizyty studyjnej „Uniwersytet dla Wszystkich” udało się stworzyć kreatywny zespół, który w przyszłości będzie mógł podjąć się realizacji kolejnych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnościami na Ukrainie. Udało się w pełni wykorzystać doświadczenie każdego z uczestników, których różnorodne umiejętności miały

bez wątpienia podczas realizacji projektu dużą wartość. Mamy świadomość tego, że to tylko pierwszy krok na drodze do tworzenia warunków do samodzielnego i godnego życia Ukraińców z niepełnosprawnościami, co jest kluczowym założeniem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Wierzymy, że razem możemy więcej i wspólnie jesteśmy w stanie zmienić świat na lepsze. Nasze działania, sposób mówienia i myślenia determinują nasze życie. Chcemy działać! ■

Uczestnicy projektu podczas jednego ze spotkań na Uniwersytecie im. Alfreda Nobla.

Inna Khovrak, Ukraina

Absolwentka Programu Kirklanda
2016-2017

Viktor Trynchuk

Absolwent Programu Kirkland Research
2016-2017

Zrównoważony rozwój oparty na koncepcji odpowiedzialności społecznej: Budżety, Raportowanie i Komunikacja

Wizyta studyjna w Gruzji

*„Nic nie zdarza się tak po prostu. Nic nie dzieje się przypadkowo:
żadne spotkanie, żadne wydarzenie, żadne słowo...”*
– Witalij Iwaszczenko

Tak wspaniale, gdy pomysły się spełniają! Jesteśmy bardzo wdzięczni rodzinie Kirklanda, która była zainteresowana naszym projektem „Zrównoważony rozwój oparty na koncepcji odpowiedzialności społecznej: Budżety, Raportowanie i Komunikacja”. Projekt został wybrany do realizacji na drodze konkursu „Kirklandyści u Kirklandystów” przeprowadzonego wśród Absolwentów Programu Kirklanda.

Wizyta studyjna odbyła się w Gruzji w dniach 12-16 czerwca 2019. Jej temat jest dla nas ważny, ponieważ stosowanie strategicznych podejść do CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu) i zrównoważonego rozwoju staje się coraz ważniejsze nie tylko dla biznesu, ale dla całego społeczeństwa – może tworzyć wartość, wpływ i przewagę konkurencyjną.

Podczas planowania wizyty przyświecało nam kilka celów:

- 1) zacieśnianie współpracy między Absolwentami działającymi w obszarze zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza zainteresowani audytem społecznie odpowiedzialnych inicjatyw;
- 2) wymiana doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju regionu, wdrażania inicjatyw społecznych, tworzenia strategii odpowiedzialności społecznej biznesu, uczelni wyższych i władz lokalnych, tworzenia raportów na temat odpowiedzialności społecznej i zrównoważonego rozwoju;
- 3) stworzenie platformy ludzi o podobnych poglądach do dalszego pisania i realizacji wspólnych projektów;
- 4) rozpowszechnianie informacji o programie Kirklanda wśród aktywnej społecznie młodzieży Gruzji poprzez ich zaangażowanie w działalność podczas wizyty studyjnej, umieszczenie informacji o wydarzeniu w sieciach społecznościowych, itp.

Program wizyty studyjnej pokazał uczestnikom w jaki sposób stosować strategię CSR i zrównoważonego rozwoju, aby zwiększyć wydajność biznesową, relacje z interesariuszami i przewagę konkurencyjną. Wizyta była okazją do spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych i uniwersytetów, podczas których przedstawiano polityki rozwoju regionalnego, specyfiki nauczania w zakresie zrównoważonego rozwoju, doświadczenia w realizacji inicjatyw od-

powiedzialnych społecznie oraz najlepszych praktyk w zakresie raportowania związane z CSR.

Prawie rok spędziliśmy organizując wizytę od pomysłu do wdrożenia. Nie podejrzewałam, że organizacja projektu w kraju, w którym nigdy nie byłam, jest tak dużym wyzwaniem! Proces poszukiwania organizacji partnerskich zainteresowanych nawiązaniem kontaktów, korespondencja z przedstawicielami tych organizacji i negocjowanie wszystkich

szczegółów przyszłych spotkań okazała się pracochłonna, ale ciekawa. A jak fascynujący był proces logistyczny w mieście, w którym wszystkie napisy w transporcie publicznym są w języku gruzińskim :) Ale nie żałuję czasu i energii poświęconej na przygotowanie projektu!

Uczestniczyliśmy w 9 oficjalnych spotkaniach, podczas których prezentowaliśmy informacje o programie Kirklanda, jak również własne osiągnięcia w dziedzinie społecznej odpowiedzialności i zrów-

noważyńskiego rozwoju. Zorganizowaliśmy dwa spotkania w Batumi. Spotkaliśmy się z przedstawicielami Batumi State Maritime Academy oraz Batumi Shota Rustaveli State University. Głównymi tematami spotkań były badania i projekty dotyczące CSR, zapewnienia jakości programów edukacyjnych, projekty współpracy międzynarodowej, strategię zrównoważone-

go rozwoju uniwersytetów oraz rankingi międzynarodowe.

Mnóstwo pozytywnych emocji przyniosła wizyta w delfinariu w Batumi – ciekawym miejscu rozrywki dla dorosłych i dzieci. Zbudowane w 1975 roku, delfinarium stało się wizytówką i symbolem Batumi, zaś turyści uważali za swój obowiązek obejrzeć prezentaowane tu

widowiska. W 90 latach ubiegłego stulecia finansowanie się skończyło, a budowla popadła w ruinę, została rozebrana, a delfiny przekwaterowano za granicę, na Cypr. Przez kilka lat mieszkańcy Batumi zmuszeni byli kontemplować pusty park. Jednak w 2009 roku nieznany mecenas wybudował i podarował miastu absolutnie nowy kompleks, który stał się nie

mniej popularny, aniżeli jego poprzednik. Delfinarium jest położone na samym początku parku, po drodze na plażę, więc trudno go nie zauważyć. Niedaleko od delfinariu jest też akwarium i zoo z dużą ilością papug i małp.

Na spotkaniach w Tbilisi i Telawi obecnych było czterech absolwentów Programu Kirklanda, a mianowicie Inna Khovrak, Oksana Polinkevych, Viktor Trynchuk i Sergii Vasylyk. Na spotkaniu z ekspertami Centrum Badań Strategicznych i Rozwoju Gruzji zapoznaliśmy się z projektami organizowanymi przez Centrum w zakresie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i społecznej odpowiedzialności biznesu, inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, ochrony praw konsumentów oraz promowania idei zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym i krajowym. Spotkanie z ekspertami Instytutu Rozwoju Wolności Informacji miało na celu ujawnienie cech polityki rozwoju regionalnego. Poznaliśmy doświadczenie w opracowywaniu strategii budowania przejrzystości zamówień publicznych oraz planu działania dla gmin.

W Sokhumi State University i Caucasus International University mieliśmy okazję omówić kwestię wpływu komunikacji międzykulturowej na zrównoważony rozwój regionu, porównać poziom odpowiedzialności społecznej w Gruzji i na Ukrainie,

dowiedzieć się o systemie wsparcia badań w Gruzji, zwłaszcza otrzymanie dotacji wewnętrznych i zewnętrznych. Odwiedziliśmy także ośrodki nauki języka polskiego, rozmawialiśmy o możliwościach studiowania języka polskiego i uczestnictwa w programach.

Na International Black Sea University spędziliśmy dwa dni i odbyliśmy wiele spotkań z przedstawicielami różnych działów, prorektorami i rektorem. Dyskutowaliśmy na temat społecznej odpowiedzialności i wartości uczelni oraz możliwości współpracy polsko-ukraińsko-gruzińskiej. Mieliśmy też otwarty wykład na temat społecznej odpowiedzialności uniwersytetów i biznesu, kultury społecznej odpowiedzialności i osiągnięć zrównoważonego rozwoju. Przeprowadziliśmy prezentację dla kolegów z Gruzji na temat możliwości oferowane przez program stypendialny Lane Kirkland i program badawczy Kirkland Research.

Prawdziwą wisienką na torcie była wizyta w Telawi, mieście w dolinie Alazańskiej, stolicy Kachetii, centrum gruzińskiego winiarstwa, założonym jeszcze w I w. n. e., kiedy to było głównym centrum handlowym na trasie karawan ciągnących z Bliskiego Wschodu do Europy. Pomimo tego, że przybyliśmy tam w czwartą sobotę, spotkaliśmy się z przedstawicielami Telavskiego państwowego uniwersytetu imienia Jacoba Hoheba-shvilli. Mogliśmy spokojnie porozmawiać o kierunkach i mechanizmach współpracy między uniwersytetami, zrównoważonych praktykach wśród lokalnych przedsiębiorstw, krajowej polityce dotyczącej zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw oraz działalności mobilizacyjnej wspierającej cele zrównoważonego rozwoju. Omawialiśmy szeroki zakres zagadnień od indywidualnych inicjatyw odpowiedzialnych społecznie po opracowania krajowych strategii odpowiedzialności społecznej.

Żeby cieszyć się prawdziwymi dziełami gruzińskiej sztuki kulinarnej, czyli „khinkali”, zostaliśmy zaproszeni w gościnę do Alexandra i Nino – przedstawicieli uniwersytetu w Telawi. Warto dodać, że „khinkali” to nieduże pierogi. Wystarczy jednak tylko raz zobaczyć, jak z drzeniem Gruzini odnoszą się do procesu przygotowania khinkali (prawdziwy khinkali musi mieć nie mniej niż 19 fałd) i jego konsumpcji – wszyscy zrozumiecie, że elastyczne ciasto, doskonały mielony farsz i gorący pachnący rosół w środku, to prawdziwa przyjemność.

Koledzy podpowiadali jak poprawnie jeść khinkali – należy trzymać je rękami, końcówką od siebie, żeby nie wylać bulionu. Opowiadano też o historii powstania khinkali. Według jednej z legend wymyśliła je żona żołnierza, który wrócił z niewoli po zakończeniu wojny gruzińsko-perskiej w XVII wieku. Trudno mu było jeść klasyczne twarde potrawy, więc żona wpadła na oryginalną alternatywę – woreczki z cienkiego ciasta z rozdrobnionym mięsem, a co najważniejsze, pożywnym bulionem w środku. Obowiązkowymi składnikami potrawy były cebula i czosnek, które dzięki swoim antyseptycznym właściwościom pomagały przeciwstawiać się infekcjom. Mięso do takiej potrawy trzeba było z pewnością rąbać siekierą. A przygotowywano pierwsze khinkali w ogromnym kotle na otwartym ogniu na podwórku.

Wyjątkowo udana okazała się też podróż do kompanii winnej Shumi, mieszczącej się we wsi Cinandali. Nazwa zakładu została wybrana nieprzypadkowo, jako że słowo „szumie” w tłumaczeniu oznacza „wysokiej jakości czyste wino”. Symbolem kompanii stał się Gryfon (Fascungi). Według dawnej legendy ten zwierzę przyniosło ludziom pierwsze winne grona, od których wzięło początek całe winiarskie rzemiosło.

Przy winiarni jest muzeum, w którym kolekcjonerska plantacja winorośli liczy 294 gatunki gruzińskich oraz 92 zagranicznych winogron. Razem z tarasem do degustacji i sklepem, całość urządzona jest w formie małego parku prezentacyjnego. Muzeum zebrało też sporo artefaktów znalezionych podczas wykopalisk – gliniane naczynia, rysunki i kilka rodzajów winorośli. Według słów naszego przewodnika, właśnie Gruzja jest ojczyzną wina, jako że w Kachetii znaleziono jedną z najstarszych pestek winogronowych na świecie. Bezpośrednio pod muzeum znajduje się część pomieszczeń produkcyjnych. W rzeczywistości jest to także muzeum. Tutaj można zobaczyć dębowe beczki, w których przechowuje się wino Mukuzani, cysterny z winem i salę, w której przechowywane są lokalne wina dla przyszłych pokoleń. Koniecznie trzeba tu spróbować Tsinandali, Kindzmarauli, szumskiego portweinu „Zihu” – wspańiałych napojów słonecznej Gruzji – a także posłuchać o dawnych gruzińskich tradycjach winiarstwa: przechowywania wina w dużych glinianych beczkach zakopywanych w ziemi lub w dębowych beczkach trzymanych w piwnicach.

Nie odmówiliśmy poczęstunku, kiedy podano czurczheli, tradycyjne kaukaskie słodczyce z orzechów w zgęstniałym syropie z winnego soku (tátarze). Na pamiątkę gościnny w Gruzji, a także w celu realizacji marketingu doświadczeń zakupiliśmy magnesy, aby myśłami, a może też w rzeczywistości, wielokrotnie wracać do tego wspaniałego kraju.

Możemy z całą pewnością stwierdzić, że program wizyty był udany. Nakreśliliśmy kierunki dalszej owocnej współpracy. Jesteśmy wdzięczni kolegom za zaufanie i wsparcie! ■

Kirklandyści na konferencjach w Polsce

Oferta dla Absolwentów

W tym roku po raz drugi ogłosiliśmy możliwość ubiegania się o dofinansowania przyjazdów na konferencje branżowe w Polsce dla absolwentów mieszkających w krajach objętych Programem Kirklanda i aktywnych w swojej dziedzinie.

W ramach konkursu umożliwiliśmy dofinansowanie stażu, szkolenia lub pobytu na wykładach gościnnych. W tym roku do konkursu zgłosiło się 34 kandydatów. Dofinansowanie przyznano **27 Absolwentom** na łączną kwotę **38.856,43 PLN**.

W najbliższym roku akademickim dotychczasowe oferty skierowane do Absolwentów zostaną zawieszone, gdyż wszyscy będziemy mieli okazję do spotkania i zdobycia nowych doświadczeń podczas kolejnej, **VI już Konferencji Absolwentów Programu Kirklanda!**

Jak ogłosiliśmy w liście od Redakcji odbędzie się ona w maju 2020 roku i połączona będzie z jubileuszem naszego Programu oraz działania Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Na pewno nie zabraknie ciekawych spotkań i dyskusji, ale też czasu na integrację i nawiązywanie nowych kontaktów wewnątrz świata Kirklandii!

**VI Konferencja Absolwentów
Programu Kirklanda!
Warszawa , 21-23 maja 2020**

Viktorija Vovk, Ukraina

Rocznik 2011/2012

II Międzynarodowa konferencja naukowa „Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich”

5-7 czerwca 2019

Naukowiec jest osobą, która musi ciągle się rozwijać i nie pozostawać w miejscu. Według terminologii Ministerstwa Edukacji i Nauki Ukrainy istnieje nawet specjalne określenie „mobilność wykładowcy”.

Rozwój przede wszystkim zależy od zebranego doświadczenia i nowych pomysłów, które można oczywiście czerpać ze źródeł naukowych. Jednak aby pozostawać w nurcie współczesnych trendów, naukowiec musi komunikować się z innymi badaczami. Temu służą właśnie konferencje naukowe. Pozwalają one pracownikom naukowym spotykać się, wymieniać doświadczeniami i dzielić się pomysłami na przyszłość. Szczególnie istotne są jednak wyjazdy zagraniczne, które nie tylko umożliwiają poszerzanie wiedzy,

ale też nawiązywanie nowych kontaktów i planowanie wspólnych międzynarodowych projektów.

Ostatnio dzięki wsparciu Programu Kirklanda udało mi się dostać na II Międzynarodową konferencję naukową „Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich”, która została zorganizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Program konferencyjny zaplanowany był na 3 dni.

Pierwszego dnia organizatorzy zaoferowali młodym naukowcom ważne dla ich rozwoju jako uczonych

warsztaty nt. „Knowledge and technology driven bio-economy development”. Zaś w ciągu dwóch kolejnych dni prowadzono obrady konferencyjne. Pomysł ten był dla mnie bardzo ciekawy i zasługuje na „zapożyczenie”, gdyż do prowadzenia dobrych jakościowo badań naukowych każdy młody uczony koniecznie musi posiadać wiedzę na temat współczesnych metod technologicznych i narzędzi ekonomicznych.

O ważności i skali konferencji mówi liczba jej uczestników. W dwudniowej konferencji uczestniczyło łącznie ok. 120 osób. Główna tematyka dotyczyła zagadnień

związanych z procesami adaptacyjnymi przedsięwzięć w warunkach realizacji zasad trwałego rozwoju, przemian w rolnictwie i gospodarce żywnościowej w krajach europejskich, funkcjonowania rynków rolnych w dobie integracji i globalizacji, wpływu sektora finansowego na rolnictwo i mnóstwo innych ciekawych tematów. Aby każdy z uczestników mógł przedstawić swoje wyniki badań, zaoferowano 3 równoległe sesje tematyczne oraz 3 panele dyskusyjne dla młodych naukowców. Mój temat dotyczył procesów adaptacyjnych sektora rolnego stosowanych w celu pełnego wykorzysta-

nia istniejącego potencjału. Szczególne zainteresowanie wzbudziła problematyka inwestowania w ukraiński sektor rolny, co nie mogło mnie nie ucieszyć.

Dziękuję całemu zespołowi Programu Kirklanda, który nie tylko wymyślił taki ciekawy i pożyteczny program rozwoju dla osób z krajów Europy Środkowej i Wschodniej, ale i wspiera swoich absolwentów nawet po latach! Byliście i pozostajecie bajką mojego życia. Serdecznie dziękuję. ■

Bohdana Korop, Ukraina

Rocznik 2017/2018

Udział w Forum Ekonomicznym w Krynicy-Zdroju 3-5 września 2019

„Czy jest życie po Kirklandzie?” – to jedno z głównych pytań, które zadają sobie Kirklandyści ze wszystkich roczników i krajów. Nie jestem tu wyjątkiem, więc jeszcze rok temu zastanawiałam się, jakie będzie moje życie po Kirklandzie. Udział w Programie pozwolił mi spędzić niezapomniany rok na Uniwersytecie Warszawskim, zdobyć bezcenne doświadczenie życiowe i zawodowe, poznać wielu fachowców i ciekawych ludzi oraz znaleźć dobrych przyjaciół. Pod koniec stypendium

warszawskie ulice i mury uniwersyteckie grały mnie domowym ciepłem, język i kultura Polski stały się bliskie, a znajomi Kirklandyści stali się prawdziwą rodziną. Okazuje się też, że jeżeli pewnego dnia otworzysz drzwi do wspólnego świata Kirklanda, to już zawsze, dzięki licznym inicjatywom poststypendialnym, będziesz szedł z Kirklandem przez życie. Takim nowym poststypendialnym doświadczeniem stał się dla mnie udział w XXIX Forum Ekonomicznym w Krynicy we wrześniu tego roku.

Forum Ekonomiczne w Krynicy, gromadzące co roku przedstawicieli elity biznesowej, politycznej i kulturalnej, ekspertów oraz dziennikarzy, jest uznawane za największe wydarzenie tego formatu w Europie Środkowo-Wschodniej. Biorąc jednak pod uwagę tematykę wydarzenia, wielonarodowość uczestników, cytowalność wystąpień w światowych mediach, liczne dyskusje, których przedmiotem stają się cytowane wystąpienia, wydaje się, że znaczenie Forum już dawno wychodzi poza granice regionu.

Wydarzenie przybiegało pod hasłem „Europa jutra. Silna, czyli jaka?” Jednak program był na tyle wielowymiarowy, że każdy mógł znaleźć ciekawe dla siebie wydarzenie spośród ponad 200 paneli dyskusyjnych o różnorodnej tematyce – od biznesu do ochrony zdrowia, od innowacji do zarządzania, od polityki międzynarodowej do rozwoju regionalnego. Było ich tak wiele, że wybór panelu, na który należałoby pójść, czasem się stawał dylematem. Najbardziej interesowały mnie następujące ścieżki programowe forum ekonomicznego: Europa Karpat, Forum Regionów oraz Ukraina Forum.

Moje zainteresowania naukowe związane są ze współpracą transgraniczną, która była przedmiotem dyskusji podczas kilku paneli w różnych zakresach tematycznych. Najważniejsze problemy na pograniczu wschodnim UE wymagają

wdrażania wspólnych strategii i wspólnych decyzji, co może przynieść korzyści rozwojowe wszystkim zainteresowanym stronom. Wzmocnienie współpracy pomiędzy Polską, Ukrainą, Białorusią, Ru-

munią, Węgrami i Słowacją jest bardzo ważnym aspektem Europy przyszłości.

Na Forum podejmowane były kwestie źródeł finansowania współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, zastanawiano się również na ile ta współpraca jest skuteczna i jak można ją wzmocnić. Szczególną uwagę zwracano na rolę regionów w budowaniu wza-

*Jedna z sesji Forum Ekonomicznego.
Wszystkie zdjęcia do artykułu nadesłane przez autorkę tekstu.*

jemnych relacji. Prelegentami podczas paneli, oprócz przedstawicieli instytucji krajowych i samorządów regionalnych, byli również przedstawiciele instytucji transgranicznych, w tym Euroregionu „Dniestr”. Udział w Forum Ekonomicznym wzięła również **Hałyna Lytwyn**, dyrektorka Euroregionu Karpackiego Ukraina i absolwentka Programu Kirklanda w roku akademickim 2015/2016.

Z wykształcenia jestem ekonomistką, jednak – jako, że pracuję na uniwersytecie już ponad 11 lat – edukacja stała się moją pasją, a nie tylko dziedziną zawodową. Jestem zwolennikiem tezy, że nauka to nasza przyszłość i tylko

stosowanie nowych podejść w edukacji może zapewnić rozwój społeczny i ekonomiczny. Z tego też powodu interesowały mnie wszystkie panele dotyczące współpracy pomiędzy uniwersytetami, przedsiębiorcami i przedstawicielami władzy. Bardzo ciekawa była dla mnie inicjatywa „Collegium Carpathicum”, która została przedstawiona na jednym z paneli pod tytułem „Collegium Carpathicum. Co może uniwersytet zrobić dla Regionu Karpackiego?”. To pierwsza taka inicjatywa na pograniczu wschodnim UE, która ma na celu wzmocnienie współpracy naukowej pomiędzy uniwersytetami z regionu Karpackiego. Została podjęta w 2018 roku przez Studium Europy Wschodniej

Uniwersytetu Warszawskiego i objęła uczelnie z Polski, Ukrainy, Rumunii, Słowacji i Węgry.

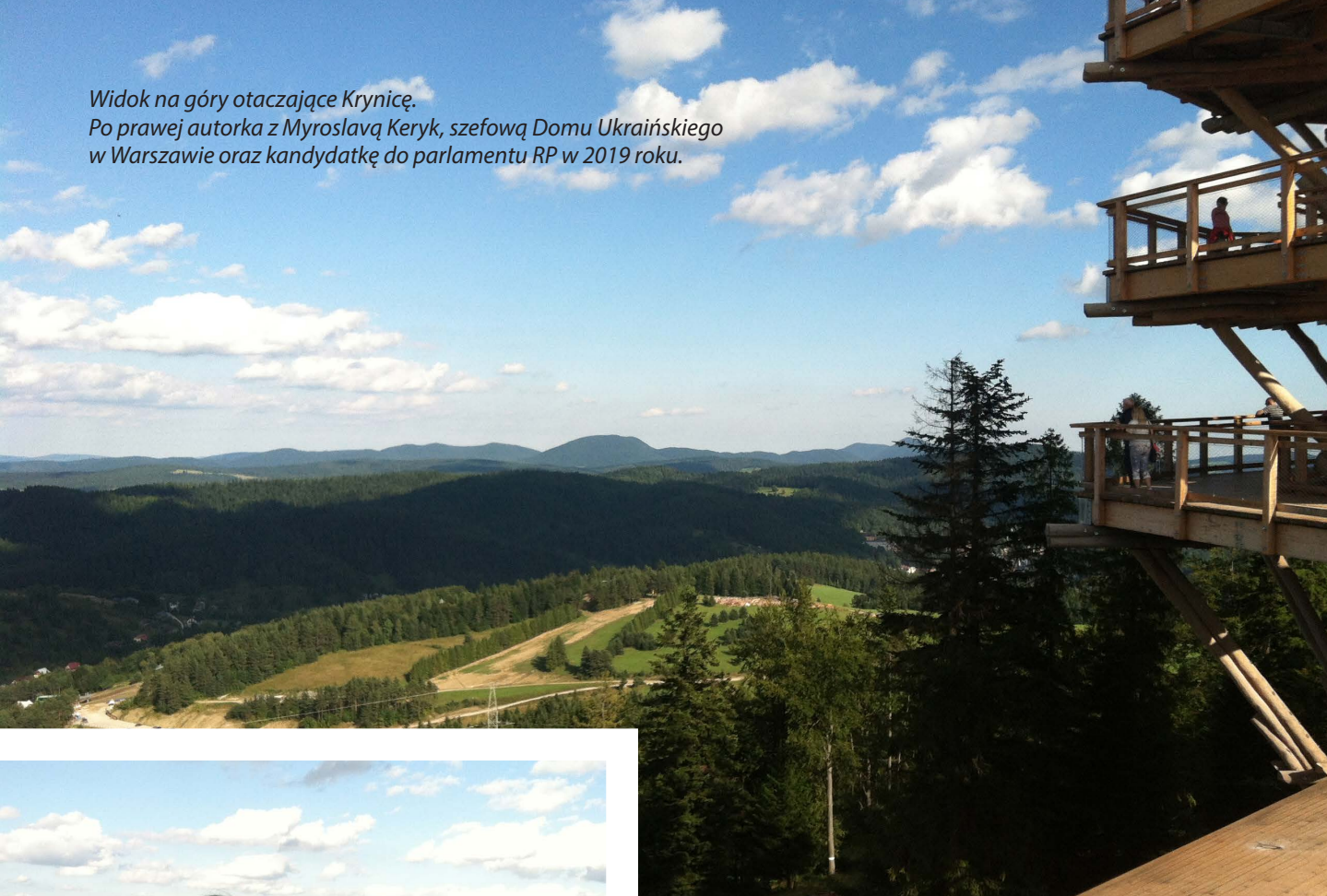
O współczesności jako czasie nowych młodych liderów i wyzwaniach stojących przed nimi w edukacji i na rynku pracy mówił Oleksandr Jarema, wiceminister młodzieży i sportu Ukrainy. Cieszę się, że ja również mogę sprzyjać rozwijaniu nowych umiejętności wśród młodych liderów. Już w październiku będę realizowała z polskimi partnerami z Uniwersytetu Rzeszowskiego projekt pod tytułem **„Czas na start-up: polskie doświadczenia na rzecz zwiększenia zdolności przedsiębiorczych młodzieży z pogranicza Ukrainy”**. Projekt będzie realizowany przy wsparciu Ministerstwa Młodzieży i Sportu Ukrainy w ramach działalności Ukraińsko-Polskiej Rady Wymiany Młodzieży.

Zostały podjęte również ważne tematy dotyczące powiązań pomiędzy historią, polityką a gospodarką. Dyskusja toczyła się wokół współpracy strategicznej pomiędzy Polską a Ukrainą: czy to slogan, czy to rzeczywistość. Prelegenci przedstawili ogromną liczbę inicjatyw współpracy w edukacji, polityce, gospodarce, energetyce i kulturze oraz podkreślili wagę podejmowania wspólnych decyzji dla zrównoważonego rozwoju obu państw.

Po raz pierwszy na Forum działał Ukraiński Dom, w którym odbywały się wszystkie dyskusje dotyczące Ukrainy. Ciekawostką kulturalnej części Forum była prezentacja twórczości ukraińskich pisarzy Jurija Wynnyczuka i Marii Matios, natomiast atrakcją Uroczystego Wieczoru Zamykającego XXIX Forum Ekonomiczne był koncert w wykonaniu artystów orkiestry i zespołu pieśni i tańca działających przy Siłach Zbrojnych Ukrainy.

Forum Ekonomiczne to bardzo inspirujące miejsce, gdzie łączą się nowe idee i malownicze widoki Krynicy

Widok na góry otaczające Krynice.
Po prawej autorka z Myroslavą Keryk, szefową Domu Ukraińskiego
w Warszawie oraz kandydatką do parlamentu RP w 2019 roku.

-Zdroju. To wydarzenie, które każdy profesjonalista powinien zobaczyć na własne oczy.

Często mówi się, że wszystko w życiu może zmienić się w jednej chwili. Teraz nie wyobrażam sobie, w jakim kierunku poszłoby moje życie, gdybym w pewnym momencie nie zdecydowała się na naukę języka polskiego i ubieganie się o udział w programie stypendialnym. Wydaje mi się, że po prostu nie byłabym już sobą. Szczerze dziękuję wszystkim, którzy tworzą Program Stypendialny im Lane'a Kirklanda i robią ten program takim wyjątko-

wym i niezapominanym. „Kirkland” to program, który zmienia życie.

Podczas stypendium realizowałam projekt naukowy pod tytułem „Współpraca transgraniczna jako czynnik aktywizacji regionów przygranicznych Ukrainy: analiza doświadczeń Polski”. Chciałam zmieniać granice w miejsca generujące rozwój. I wciąż mi się to udaje. W każdym razie zmieniam te granice i bariery codziennie w sobie i w mojej przestrzeni życiowej. I tego samego życzę również Wam! ■

Ksenia Alpern, Ukraina

Rocznik 2006/2007

Olesya Gieral, Ukraina

Rocznik 2007/2008

Forum Ekonomiczne Europa-Ukraina

– miejsce spotkań Kirklandystów

W dniach 24-25 stycznia 2019 roku w Rzeszowie odbyło się **XII Forum Ekonomiczne Ukraina -Europa** połączone z **III Targami Wschodnimi**. Jest to wydarzenie cykliczne, organizowane przez Instytut Studiów Wschodnich.

Głównym tematem Forum była kwestia kontynuacji procesu reform i modernizacji Ukrainy w sytuacji zmian na szczycie władzy w Kijowie w wyniku wyborów prezydenckich i parlamentarnych zaplanowanych na 2019

rok. Bez względu na wciąż widoczny na Ukrainie kryzys, można dostrzec wyraźne sygnały poprawy sytuacji gospodarczej. Ożywiła się także współpraca gospodarcza i polityczna z krajami Zachodu.

Na to dwudniowe spotkanie przyjechało pod Rzeszowa ponad **800 gości**. Podczas Forum odbyło się ponad 30 paneli dyskusyjnych, poświęconych zagadnieniom gospodarczym, politycznym i społecznym. Forum stało się nie tylko miejscem spotkań i dyskusji znanych w Europie

polityków, **ale również miejscem, gdzie można było spotkać się z Kirklandystami** – absolwentami różnych roczników. Wpadaliśmy na siebie podczas Forum i byliśmy niezmiernie zaskoczeni, że się widzimy – czasami po dłuższej przerwie. Mieliśmy możliwość, żeby ze sobą porozmawiać, powspominać czas spędzony na stypendium.

Spotkaliśmy się również z osobą znaną wśród Kirklandystów. Historyk, wieloletni dyrektor Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, **Jan Malicki** został **laureatem tegorocznej nagrody Karpacka Europa Wspólnych Wartości**. Nagroda ta powstała w ubiegłym roku, by uhonorować osoby i instytucje z państw karpackich, które swoimi działaniami przyczyniły się do krzewienia w regionie wspólnych europejskich wartości.

Na **Targach Wschodnich** spotkali się:

- **Ksenia Alpern**, (2006/2007), doktor nauk humanistycznych, która przedstawiała działalność firmy Ksenia Coaching,
- **Olesya Gieral** (2007/2008), zajmująca się obecnie promocją i współpracą zagraniczną w powiecie krańickim na Lubelszczyźnie,
- **dr Aleksy Mołdowan** (2012/2013), Prezes European Consulting Group “Business & Politics” oraz
- **prof. Tetiana Nestorenko** (2004/2005) z Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku.

W jednym z paneli dyskusyjnych jako prelegent wystąpiła **Iryna Wereszczuk** (2015/2016), ówczesnie Prezes Międzynarodowego Ośrodka Badań Bałtycko-Czarnomorskich, obecnie posłanka i Przedstawicielka Rządu w Radzie Najwyższej Ukrainy.

„Firmy, które zaprezentowały się uczestnikom Forum reprezentowały wiele branż, w tym informatyczną i nowych

Ksenia Alpern przy stoisku swojej firmy Ksenia Coaching razem z Tetyaną Nestorenko, również Absolwentką Programu Kirklanda. Na zdjęciu z poprzedniej strony obie autorki tekstu. Oba zdjęcia nadesłała Ksenia Alpern.

technologii, finansową, ubezpieczeniową, budowlaną, motoryzacyjną i lotniczą, ale także turystyczną. III Targi Wschodnie to miejsce, gdzie można było zapoznać się z ofertą turystyczną Polski, Słowacji i Ukrainy. Warto wyróżnić wysoki poziom zaprezentowanych stoisk Iwano-Frankowska, Užhorodu, Przemyśla, Jarosławia, Rzeszowa” – dzieli się wrażeniami Olesya Gieral. Aleksy Mołdowan dodaje, że Forum jest także doskonałym miejscem spotkań biznesmenów oraz przedsiębiorców poszukujących klientów z Ukrainy.

Jak się przekonujemy w praktyce, Program Kirklanda to potężna przestrzeń, która pozwala integrować się nie tylko podczas pobytu na stypendium, ale i wspierać się, wzajemnie inspirować, nawiązywać nowe relacje jeszcze długo po ukończeniu Programu. Jest nas już wielu, co pozwala na znalezienie dobrych partnerów do współpracy z różnych krajów, tworzenia nowych wspólnych projektów i wdrażania pomysłów. ■

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda

The
Lane Kirkland
Scholarship
Program

Program wspiera liderów i specjalistów z Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej, przyznając im stypendia na roczne studia uzupełniające w Polsce.

Program działa od 2000 roku. Dzięki niemu prawie 900 osób rozwinęło swoje umiejętności zawodowe, co umożliwiło im np. wprowadzenie norm ISO w Urzędzie Miejskim w Berdianśku, ożywić lokalne muzeum w Zaslaviu czy stworzyć kliniki prawne na białoruskich uniwersytetach.

Program skierowany jest do absolwentów wyższych uczelni mających co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego. Młodym ludziom, chcącym aktywnie uczestniczyć w rozwoju demokracji, gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego w swoich krajach i w Regionie, Program oferuje studia w dziedzinach: ekonomia i zarządzanie, administracja / zarządzanie (biznes, NGO, kultura, ochrona środowiska, służba zdrowia), administracja publiczna (rządowa i samorządowa), prawo, nauki społeczne (socjologia, psychologia społeczna), nauki polityczne i stosunki międzynarodowe, polityka rozwojowa i pomoc humanitarna. Uzupełnieniem studiów jest co najmniej dwutygodniowy staż w polskich instytucjach. Fundatorem Programu Kirklanda jest Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, a jego administratorem Fundacja Liderzy Przemian. Więcej informacji o Programie można uzyskać na stronie: www.kirkland.edu.pl

Od września 2016 r. uruchomiona została nowa, pilotażowa ścieżka w ramach Programu Kirklanda o nazwie **Kirkland Research Program**. Oferuje ona krótkoterminowe staże badawczo-naukowe dla osób mających już ugruntowaną pozycję naukową. W ramach jednosemestralnych studiów obowiązuje stypendystów indywidualna praca naukowa pod kierunkiem opiekuna naukowego, której efektem ma być przygotowanie artykułu naukowego.

Kirkland
research

Biuletyn Programu Stypendialnego

im. Lane'a Kirklanda

nr 35 (2), październik 2019

Redakcja:

Urszula Sobiecka – Dyrektor Programu Kirklanda

Anna Więcek – Koordynator Programowy

Joanna Stanisławska – Koordynator ds. Projektów Poststypendialnych

Anna Jakowska – Koordynator ds. Promocji i Projektów Poststypendialnych, sekretarz redakcji Biuletynu

Agata Wierzbowska-Miazga – Prezes Fundacji Liderzy Przemian

Agnieszka Mazur – Kierownik Programowy
Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności | www.pafw.pl

Marek Nowicki – obsługa graficzna i skład

Andrij Fil – projekt graficzny

Kontakt:

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda

Fundacja Liderzy Przemian

Al. Jerozolimskie 133/56

02-304 Warszawa

Serwis internetowy dla stypendystów i absolwentów Programu:

www.kirkland.edu.pl

Intencją Biuletynu jest przedstawianie różnorodnych poglądów stypendystów oraz publikowanie bieżących informacji o przebiegu Programu, a także wiadomości z życia absolwentów.

Wydawca: Fundacja Liderzy Przemian
w ramach Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda.

ISSN 1731-2094